

Stručni rad

**METODE POUČAVANJA NEKOĆ I DANAS (u
strukovnim predmetima Vježbenička tvrtka i
Strukovne vježbe)**

Jasminka Prstec
Gospodarska škola Varaždin

Sažetak

Nastavni predmeti Vježbenička tvrtka i Strukovne vježbe su strukovni predmeti u obrazovnim smjerovima ekonomist i komercijalist putem kojih učenici lakše svladavaju strukovne nastavne sadržaje uz stjecanje poduzetničkih kompetencija. Učenici su podijeljeni u pet do šest poslovnih odjela (administracija, prodaja, nabava, marketing, računovodstvo i menadžment) virtualne tvrtke odnosno poslovne organizacije čiju djelatnost samostalno odabiru. U virtualnim tvrtkama učenici simuliraju rad u poslovnim odjelima po uzoru na stvarne tvrtke. Preuzimaju uloge stvarnih zaposlenika te prolaze rotacije djelatnika u svim poslovnim odjelima kako bi se upoznali s poslovnim procesima i dokumentacijom svakog odjela.

Sa svojim vježbeničkim tvrtkama sudjeluju u sajamskom poslovanju odnosno prijavljuju se na sajmove virtualnih vježbeničkih tvrtki gdje predstavljaju svoju djelatnost, proizvode i/ili usluge koje nude, promidžbene materijale i ostalo. Projektom Interdisciplinarni kurikulum srednjih strukovnih škola jedan od rezultata bilo je uvođenje informacijsko-komunikacijsko-tehnološke nastavne metode odnosno vježbeničkog ERP-a u nastavne predmete Vježbenička tvrtka i Strukovne vježbe koji je uvelike olakšao izvođenje nastavnih procesa.

Ključne riječi: poslovni odjeli, sajamsko poslovanje, vježbenički ERP

1. Uvod

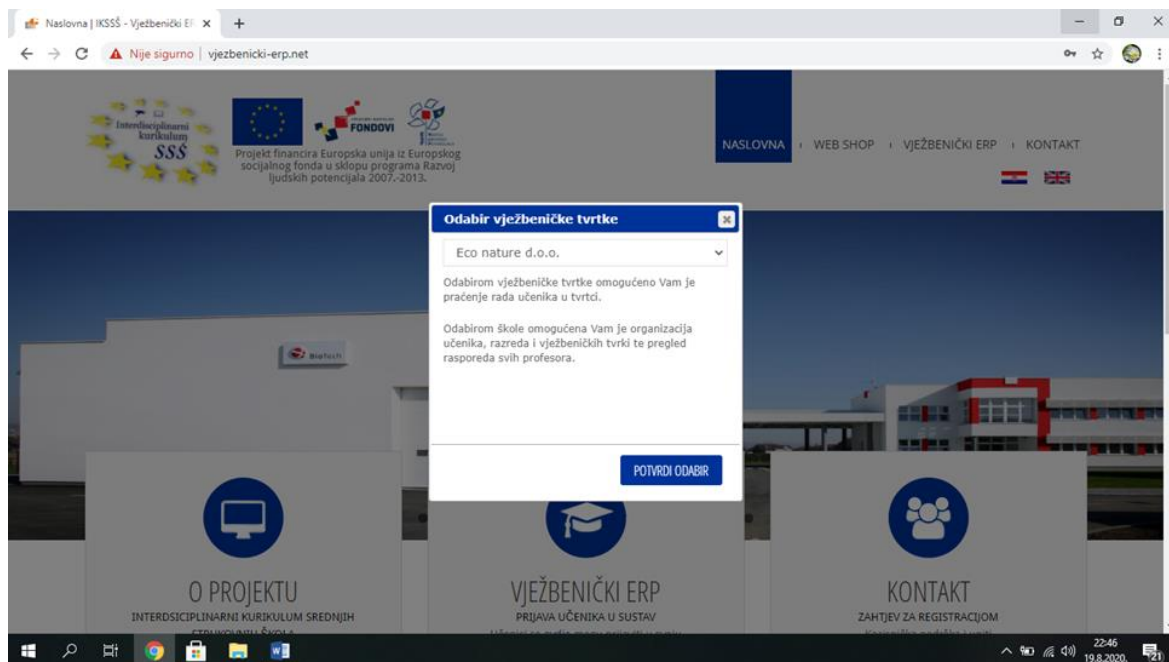
Vježbenička tvrtka je nastavni predmet u 3. i 4. razredu obrazovnog smjera ekonomist koji se uvođenjem novog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije ekonomist uveo kao obvezni predmet. U zanimanju komercijalist taj nastavni predmet naziva se Strukovne vježbe. Učenici osnivaju „virtualne“ tvrtke te simuliraju stvarne poslovne situacije. Nastava se odvija u grupama od 10 do 14 učenika, a učenici u poslovnim odjelima imaju uloge voditelja ili referenata poslovnih odjela. Vježbeničke tvrtke se nalaze u učionicama uređenima poput poslovnog ureda. Učionica je podijeljena na odjele i obuhvaća, ovisno o njezinoj veličini oko 10-12 radnih mjesta za učenike te prostor za održavanje sastanaka. S ciljem da učenici upoznaju što više poslova i specifičnosti poslovnih odjela vježbeničke tvrtke provodi se rotacija zaposlenika odnosno zamjena radnih mjesta između djelatnika unutar vježbeničkih tvrtki. Nakon definiranja poslovne djelatnosti i osnivanja virtualne vježbeničke tvrtke zbog nedostatka praktičnog znanja i iskustva za provedbu poduzetničkog pothvata najčešće se pronalazi pomoć iz stvarnoga gospodarstva odnosno odabire partnerska tvrtka koja služi kao pomoć savjetima i izvor je praktičnih znanja ali ponekad i izvor donacija.

2. Uvođenje Vježbeničkog ERP-a

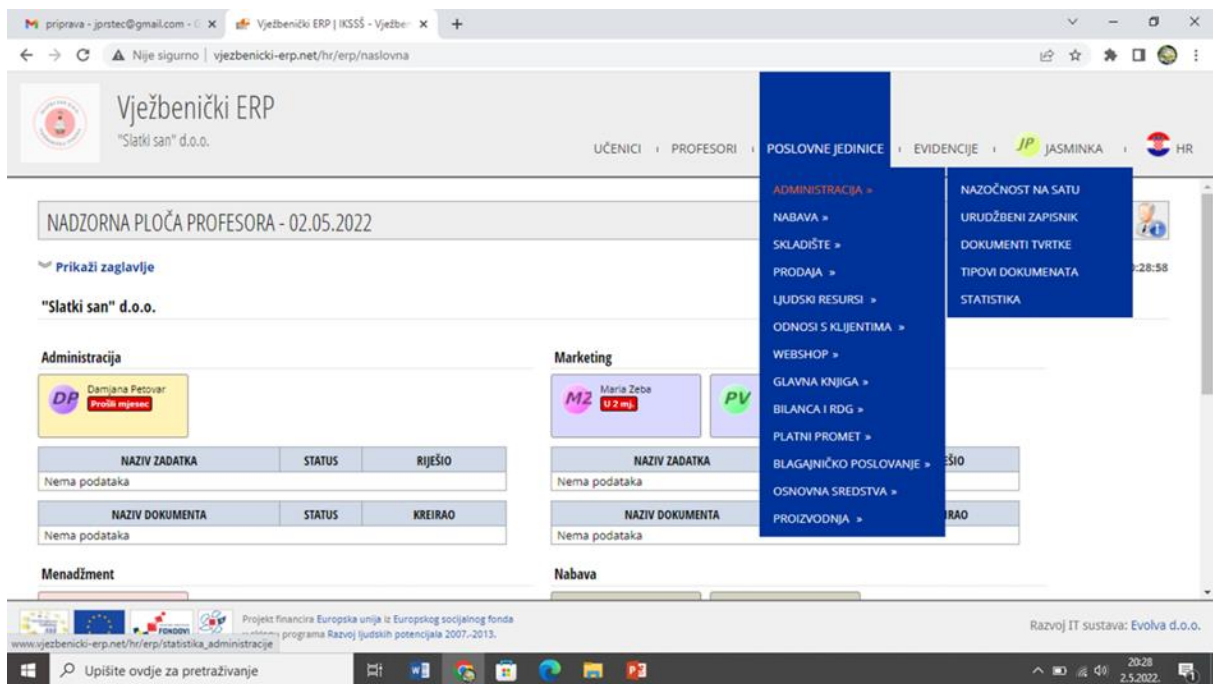
S obzirom da su učenici u vježbeničkoj tvrtki podijeljeni najčešće u pet do šest odjela, moji počeci organizacije i rada tog predmeta su se bazirali na dokumentu u Wordu u kojem sam iz tjedna u tjedan, odnosno po datumima kreirala zadatke po poslovnim odjelima. Na taj smo se način uvijek mogli vratiti na pregled ranijih zadataka jer su se zadatci nizali jedni ispod drugih i često jedni na druge vezali i nastavljali. Učenici su nakon odrađenih aktivnosti u dnevnicima rada opisivali što su radili te su iste ispisivali i pohranjivali u svoje radne mape. 2015. godine je projektom Interdisciplinarni kurikulum srednjih strukovnih škola iz Europskog socijalnog fonda, komponenta: 'Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.' u sklopu natječaja "Modernizacija školskih kurikuluma u strukovnim školama u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom i potrebama tržišta rada – faza II' (u kojoj je Gospodarska škola Varaždin bila provoditelj projekta bila je u partnerstvu s poduzećem Evolva d.o.o., Srednjom školom M. A. Reljković Slavonski Brod te Školom za dizajn, grafiku i održivu gradnju Split), jedan od očekivanih rezultata bio je uvođenje informacijsko-komunikacijsko-tehnološke nastavne metode (vježbeničkog ERP-a) radi stjecanja relevantnih strukovnih i poduzetničkih kompetencija učenika uz bolju konkurentnost i zapošljivost na tržištu rada, a nastao je upravo na temelju praćenja rada učenika u VT Vinarija Vinea d.o.o. po poslovnim odjelima. Vježbenički ERP predstavlja upotrebu suvremenih tehnologija za e-učenje strukovnih sadržaja i poduzetničkih vještina doprinoseći dodatne kompetencije učenicima i nastavnicima. Učenici aktivno sudjeluju u poslovanju poslovne organizacije i kreiranju dokumenata specifičnih za pojedini odjel vježbeničke tvrtke uz kolanje poslovne dokumentacije. Samostalno obavljaju radne zadatke u sklopu cijelog poslovanja poslovne organizacije o čemu detaljno bilježe bilješke u digitalnom učeničkom dnevniku. Nastavnicima je omogućena lakša i jednostavnije organizacija nastave te priprema za nastavni sat i to u obliku dodjeljivanja zadataka učenicima uz praćenje njihovih izvršenja. Nastavnik postaje koordinator aktivnosti i kreiranje zadataka prenosi na učenike („zaposlenike“) te ima direktnu komunikaciju s učenicima putem uvida u digitalni učenički dnevnik.

Vježbenički ERP je sustav koji učenicima omogućuje simulaciju rada u virtualnim vježbeničkim tvrtkama po uzoru na stvarne tvrtke. Učenici i nastavnici se prijavljuju u sustav korisničkim imenom i lozinkom (Slika 1.). Nastavniku se nakon odabira

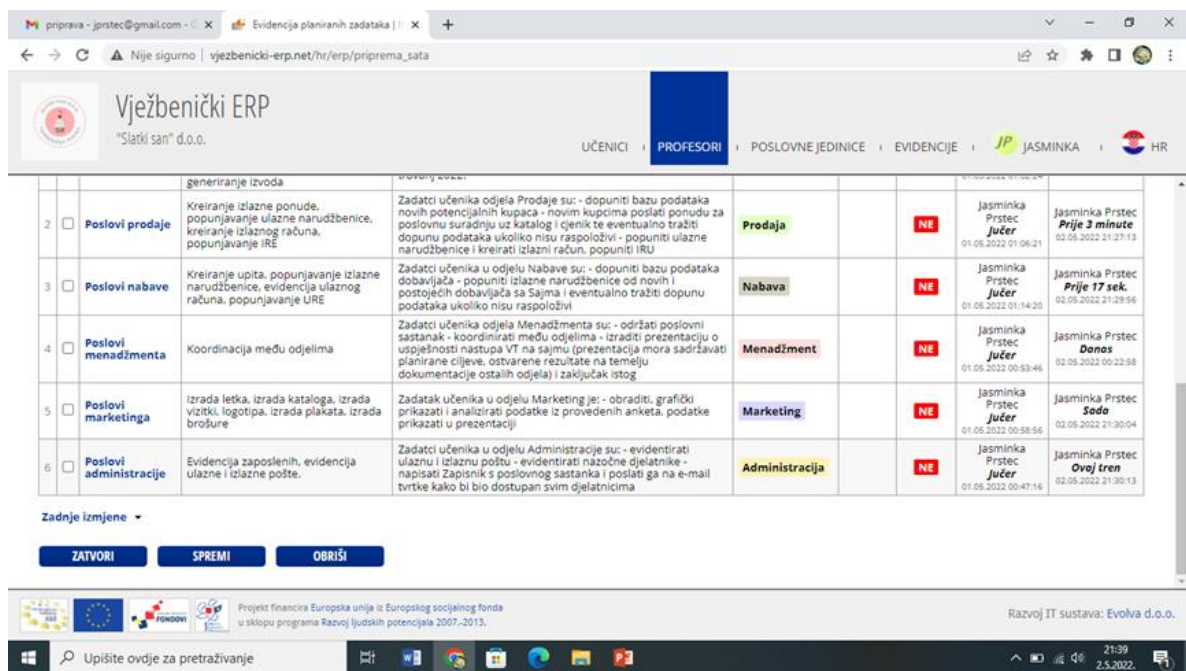
određene virtualne vježbeničke tvrtke prikazuje Nadzorna ploča nastavnika (Slika 2.) koja mu omogućuje pregled u slijedećim izbornicima: učenici (raspored po VT, raspored po organizacijskim jedinicama); profesori (nadzorni ekran, učenički dnevnik, razina pomoći, priprema sata, predložci zadataka (Slika 3.) i dokumenata); poslovne jedinice (poslovne jedinice sa podizbornicima); evidencije (korisnici, partneri, organizacijske funkcije, organizacijske jedinice i sl.). Učeniku se prijavom u sustav prikazuje učenički dnevnik (s osnovnim podacima) u kojem ima mogućnost odabira poslova u dnevniku, planiranih zadataka i kalendarskog prikaza također uz izbornike: poslovne jedinice, evidencije (partneri, tvrtke).

Slika 1. Prijava u Vježbenički ERP

Slika 2. Nadzorna ploča nastavnika

Slika 3. Radni zadaci/predložci zadataka po odjelima vježbeničke tvrtke

Učenicima je učenje zabavnije i jednostavnije. Motivirani su izvršavati radne zadatke uz lakše povezivanje radnih zadataka i poslovnih procesa između poslovnih odjela.

Prednosti korištenja vježbeničkog ERP-a mogu se očitovati i u obrazovnom sustavu i gospodarstvu i to putem kvalitetnije provedbe nastave i bolje

zapošljivosti/samozapošljivosti učenika, veće kompetentnosti radne snage i budućih poduzetnika te podržavanja rada više škola i više web trgovina u svrhu prodaje stvarnih proizvoda škola.

3. Sajamsko poslovanje

2012. godine vježbenička tvrtka Bakus d.o.o. bila je domaćin poslovnog sastanka vježbeničkih tvrtki iz Srednje ekonomske škole Maribor, Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar, Strojarske i prometne škole Varaždin i Gospodarske škole Varaždin, dok je prvi Sajam vježbeničkih tvrtki u Gospodarskoj školi bio 2015. godine, a ove se godine u svibnju održao 8. po redu Sajam vježbeničkih tvrtki s natjecateljskim karakterom u tri kategorije (Predstavljanje vježbeničke tvrtke, Vizualni identitet vježbeničke tvrtke i Prodajne aktivnosti vježbeničke tvrtke). Ukupno je sudjelovala 21 vježbenička tvrtka iz različitih županija diljem Republike Hrvatske.

4. Zaključak

Vježbenički ERP predstavlja upotrebu suvremenih tehnologija za e-učenje strukovnih sadržaja i poduzetničkih vještina doprinoseći dodatne kompetencije učenicima i nastavnicima. Učenici aktivno sudjeluju u poslovanju poslovne organizacije i kreiranju dokumenata specifičnih za pojedini odjel vježbeničke tvrtke uz kolanje poslovne dokumentacije. Samostalno obavljaju radne zadatke u sklopu cijelog poslovanja poslovne organizacije o čemu detaljno bilježe bilješke u digitalnom učeničkom dnevniku.

5. Literatura

- [1.] Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Vježbenička tvrtka - vrata u svijet poduzetništva (Priručnik za nastavnike). Preuzeto s <https://www.asoo.hr/UserDocsImages/Dokumenti/Vjezbenicka%20tvrtka-web.kon.pdf> (28.6.2023.)
- [2.] Arambašić, S., Čalić, A., Kovač, H., Jurković Majić, O. i Rupčić, L. (2013). Vježbenička tvrtka 3. Zagreb: Mate
- [3.] Gospodarska škola Varaždin. Vježbenički ERP. Preuzeto s <http://www.vjezbenicki-erp.net/hr/naslovna> (19. 4. 2023.)
- [4.] Urh, B., Ferenac, V., Frančić-Mikulić, T. i Tafra, V. (2019). Vježbenička tvrtka 1. Zagreb: Školska knjiga
- [5.] Urh, B., Ferenac, V., Frančić-Mikulić, T. i Tafra, V. (2019). Vježbenička tvrtka 2. Zagreb: Školska knjiga